

Висновки. Отже, метод проектів – це засіб реалізації особистісно орієнтованого навчання, яке спрямоване на розвиток учня. Через співпрацю учня з іншими учнями покращується мотивація навчання, зникає напруження, підвищується віра в успіх. Результати цієї технології такі: міцне та глибоке засвоєння знань, підвищений рівень самостійної роботи учнів, високий рівень науковості в знаннях учнів, вміння працювати в групі, проводити групове обговорення, згуртування дитячого колективу, мотивація колективних досягнень.

Література

1. Бим И.Л. Некоторые актуальные проблемы современного обучения иностранным языкам / И.Л. Бим // Иностранные языки в школе. – 2001. – № 4. – С. 5–8.
2. Зимняя И.А. Проектная методика обучения английскому языку / И. Зимняя, Т.И. Сахарова // Иностранные языки в школе. – 1991. – № 3. – С. 9–15.
3. Моисеева О.М. Опыт проектного обучения иностранному языку в средней школе (на материале фр. языка) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / О.М. Моисеева ; Моск. пед. гос. ун-т им. В.И. Ленина. – 1994. – 16 с.
4. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования : учеб. пособие для студентов пед. вузов и системы повышения квалификации пед. кадров / Е.С. Полат, М.Ю. Бухаркина, М.В. Моисеева, А.Е. Петров. – М. : Академия, 2000. – 272 с.
5. Fried-Booth Diana L. Project Work / Diana L. // Fried-Booth. – Oxford University Press, 1986. – 89 p.

ГРОХОВА Г.П.

УМІННЯ ТА ЯКОСТІ ОСОБИСТОСТІ ПРИ ФОРМУВАННІ РЕКРЕАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ

Встановлено, що умови сучасного життя, зокрема, впровадження нових технологій, механізація й автоматизація виробничих процесів, прискорили загальний режим життя, різко збільшивши кількість емоційного та розумового напруження. Виникла небезпека фізичної детренованості, яка неухильно знижує опірність організму до негативного впливу зовнішнього навколишнього середовища. Теорія фізичної рекреації сформована на стику різних наукових дисциплін, оскільки вона покликана досліджувати рухову діяльність у вільний час з урахуванням інтересів, потреб, мотивів людини. У процесі рекреації можуть здійснюватися найрізноманітніші аспекти дозвіллевої діяльності: культурно-освітня, творча, розважальна, суспільна робота [1].

Аналіз останніх досліджень та публікацій показує, що в процесі діяльності формуються певні уміння. Так, у процесі фізкультурно-рекреативної діяльності формуються рекреативні уміння.

Мета статті – теоретично обґрунтувати рекреативні вміння та якості, які формуються під час занять фізкультурно-рекреативною діяльністю.

Грунтуючись на структурі вмінь, що виступають критерієм професійної підготовки студентів, а також на визначені в науковій літературі вміння рекреативної діяльності, можна виділити такі взаємопов'язані вміння, що має засвоїти майбутній фахівець, а саме: проєктивні, організаційні, конструктивні, комунікативні.

Проєктивні вміння, як зазначають І. Ісаєв та В. Сластьонін, тріада: “аналіз – прогноз – проєкт” – передбачають виділення спеціальної групи, а саме проєктивних вмінь, що забезпечують “матеріалізацію” результатів педагогічного прогнозування в конкретні плани навчання й виховання студентів. Розробка проєкту навчально-виховного процесу – це, насамперед, переклад на педагогічну мову цілей навчання й виховання, їх максимальна конкретизація та обґрунтування способів їх поетапної реалізації. Наступним кроком є визначення змісту та видів діяльності, здійсненням яких студент забезпечить розвиток якостей [2].

Сформованість проєктивних умінь має особливе значення для рекреативної культури майбутнього інженера-педагога, оскільки вони дають змогу: поетапно планувати режим дня, що передбачає регулярні фізкультурно-рекреативні заняття як у секціях за інтересом, так і самостійно, враховуючи матеріальні можливості студента, стан та можливості його організму; використовувати природні умови для організації та проведення оздоровчих самостійних занять фізичною рекреацією.

Організаторські вміння – передбачають залучення студента в різні види діяльності та перетворення його з об'єкта на суб'єкт виховання. Це вимагає від майбутнього інженера-педагога сформованості організаторських умінь, які забезпечують ефективність організаторської діяльності, тобто її швидкість, тривалість та легкість опанування. Слід підкреслити, що організаторські вміння викладача, спрямовані на управління самостійної діяльності студентів, є стрижнем його діяльності, оскільки завдяки цьому студент виступає як рівноправний суб'єкт діяльності, взаємодіє з навколишнім світом як носій власної свідомості, власної волі й певного ставлення до оточення.

Таким чином, сформованість організаторських умінь дає змогу: організувати самого себе; розвивати стійкий інтерес до занять фізичною рекреацією; реалізувати заплановані заходи протягом поточного дня; організувати та проводити заняття з іншими студентами; використовувати творчі можливості студентів для пристосовування занять фізичною рекреацією до умов середовища існування (розвиток креативності); організувати заняття фізичною рекреацією у вихідні дні та під час канікул [5].

Конструктивні вміння необхідні при виборі засобів рекреативної діяльності: використовувати засоби фізкультурно-рекреативної діяльності, застосовуючи методичну літературу, досвід викладача та інших людей; складати комплекс вправ ранкової гігієнічної гімнастики та фітнесу, який сприяє розвитку певних рухових якостей особистості; використовувати інтегративні знання та вміння з фізичного виховання, валеології, безпеки життєдіяльності, екології в своїй рекреативній діяльності; використовувати

набуті знання, уміння та навички в майбутній самостійній діяльності після закінчення ВНЗ.

Комунікативні вміння дуже важливі й пов'язані з організаційними вміннями. Вони визначаються як вміння, що забезпечують ефективність комунікативної діяльності: організувати спілкування між студентами; проводити комунікативну атаку; управляти спілкуванням у педагогічному процесі; зацікавити студентів і створити позитивну мотивацію до занять фізичною рекреацією; згуртувати студентів і створювати необхідний позитивний емоційний фон на заняттях фізичною рекреацією [6].

Засоби, які допомагають розвинути рекреативні вміння у змісті рекреативної діяльності, включають різні види ігрової діяльності, що застосовуються у сфері дозвілля та пов'язані з рухом. Це положення уточнює Н. Понаморьов, виділяючи ігрову діяльність дозвілля, пов'язану з отриманням задоволення від самого процесу виконання фізичних вправ, і Л. Рубіс, говорячи про фізичні вправи ігрової спрямованості. Л. Піотровські пропонує використовувати різноманітні фізичні вправи аеробного характеру, що виконуються з відносно невеликою інтенсивністю в ігрово-розважальній формі, для відпочинку й розваги [3]. Крім того, в зміст рекреативної діяльності включають: масові фізкультурно-оздоровчі та спортивні заходи; фізкультурно-масову роботу за місцем проживання; фізичну культуру в системі профілактичних установок; рекреативні заходи в системі організованого відпочинку населення; заняття окремими видами спорту з метою активного відпочинку, оздоровлення, переживання "м'язової радості", зняття нервово-емоційного напруження, підвищення працездатності; самодіяльні форми занять фізичними вправами, іграми, туризмом; рекреаційні вправи і заходи в режимі навчального дня; мікрокомплекси окремих вправ, форми змагань занять, що не мають вираженої спортивної орієнтації [2; 3].

В основі формування рекреативної культури у студентів лежить розвиток певних якостей особистості, а саме:

1) рухових якостей: гнучкість, спритність, сила, швидкість, витривалість;

Гнучкість – здатність виконувати рухи з великим розмахом (амплітудою). Чим більше м'язи будуть спроможні до прояву сили та швидкості, тим більше вони зможуть розтягуватися, розслаблятися, тим кращою буде гнучкість людини, оскільки вона визначається ступенем рухливості в будь-якому суглобі.

Швидкість – це здатність збільшувати й підтримувати швидкість руху, яка залежить від швидкості рухових реакцій, окремих рухів і частоти рухів.

Спритність – це здатність за короткий час оволодівати новими рухами, правильно реагувати на швидку зміну ситуацій. Чим вищий рівень розвитку спритності, тим швидше й точніше можна оволодіти технікою виконання різноманітних фізичних вправ, особливо гімнастичних, легкоатлетичних, борцовських, ігрових.

Витривалість – це здатність організму протистояти втомі при тривалій роботі. Крім того, витривалість, як вольова якість, виражається в здатності долати психологічну втому й не показувати її зовні. Чим більше розвинена ця якість, тим менше втомлюється організм під час тривалого виконання фізичної роботи. У цьому разі ці обидва поняття є нерозривними й допомагають студенту рівномірно, протягом усього робочого дня, виконувати свою роботу, не знижуючи якості й ефективності. Витривалість залежить від рівня розвитку швидкості, сили й спритності. Ця якість формується, насамперед, протягом регулярних рухових вправ на академічних заняттях і під час самостійної роботи студентів. Вона вдосконалюється вправами ранкової гімнастики, рухливими і спортивними іграми, бігом, плаванням, пішими походами [8].

Сила – це здатність людини долати зовнішній опір або протидіяти йому за рахунок м'язових зусиль. Сила тісно пов'язана із швидкістю і витривалістю, вона залежить від цих фізичних якостей, впливає на їх розвиток;

2) вольових якостей: цілеспрямованість, наполегливість, рішучість, самостійність, самовладання й дисциплінованість.

Цілеспрямованість характеризується ясністю мети, завдань неухильним прагненням до їх досягнення, незважаючи ні на які труднощі, підпорядкування вирішенню завдань всіх думок, відчуттів і дій.

Наполегливість характеризується неухильним активним досягненням поставленої мети, постійним контролем своєї поведінки.

Рішучість – здатність швидко, продумано й без коливань приймати обґрунтовані рішення.

Самостійність – це такий прояв волі, який виражається в умінні самостійно ставити цілі, накреслити шляхи їх реалізації, організовувати свою діяльність.

Дисциплінованість виражається в умінні підпорядковувати свої дії встановленим нормам і правилам поведінки, завданням колективу, рекреативної діяльності, програмі.

Враховуючи все це, нами розроблені критерії й показники готовності майбутніх інженерів-педагогів до рекреативної культури, які подані в таблиці.

Висновки. Таким чином, при фізкультурно-рекреативних заняттях у студентів формуються певні рекреативні вміння та якості, які сприяють закріпленню позитивної мотивації на здоровий спосіб життя, але за певним напрямом рухової діяльності. Формується необхідність постійних самостійних занять фізичними вправами студентів поза межами навчального процесу та після закінчення ВНЗ. Великі резерви фізкультурно-рекреативної роботи полягають в організації фізичних вправ під час позанавчальної діяльності студентів. Позааудиторна фізкультурно-рекреативна діяльність відкриває перед студентами різноманітні можливості для задоволення індивідуальних потреб, урахування своїх інтересів і схильностей. У цій діяльності з фізичної культури не потрібно так суворо, як на заняттях, регламентувати навантаження й дозувати роботу, а також зміст і способи організації.

Критерії й показники готовності майбутніх інженерів-педагогів до рекреативної культури

Критерії готовності	Показники готовності
Сформованість рекреативних умінь	<u>Проективні вміння:</u> – планування та реалізація різноманітних традиційних і нетрадиційних фізкультурно-рекреативних засобів протягом дня, у вихідні дні та під час канікул; – використання природних умов для організації та проведення самостійних занять фізичною рекреацією з творчим підходом
	<u>Конструктивні вміння:</u> – розроблення комплексів вправ ранкової гігієнічної гімнастики та фітнесу, який сприяє розвитку певних рухових якостей особистості й відновленню сил після навчальних навантажень; – самостійне встановлення зв'язків між знаннями з: фізичного виховання, валеології, безпеки життєдіяльності, екології та використання їх у своїй фізкультурно-рекреативній діяльності після закінчення ВНЗ; – здійснення самоконтролю з використанням найпростіших методик та ведення “щоденника моніторингу оцінки стану здоров'я”; – використання спеціальної та додаткової літератури, досвід викладача та інших людей; – спостереження за ефективністю використовуваних засобів фізичної рекреації з метою корекції застосованих комплексів занять
	<u>Організаційні вміння:</u> – організація самого себе; – реалізація запланованих заходів; – організація проведення рекреативного заняття з іншими студентами у статусі викладача
	<u>Комунікативні вміння:</u> – згуртовування студентів і створення необхідного позитивного емоційного фону на заняттях фізкультурно-рекреативною діяльністю; – конструювання майбутнього спілкування між студентами; – визначення свого індивідуального стилю спілкування
	Сформованість рекреативних якостей
<u>Вольових якостей:</u> – цілеспрямованість; – наполегливість; – рішучість; – самостійність; – самовладання; – дисциплінованість	

Перспективою роботи є складання комплексних програм, враховуючи індивідуальні можливості студентів, які вже мають рекреативні вміння та якості.

Література

1. Галкин Ю.П. Проблемы физической рекреации и неспециального физкультурного образования работников промышленного производства : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ю.П. Галкин. – М. : РГБ, 2003.
2. Педагогика : учеб. пособ. / В.А. Сластенин, И.Ф. Исаев, А.И. Мищенко, Е.Н. Шиянов. – М. : Школа-Пресс, 1998. – 512 с.
3. Исаев И.Ф. Теория и практика формирования профессионально-педагогической культуры преподавателя вуза : учебник / И.Ф. Исаев. – М. : Эйдос, 1993. – 218 с.
4. Мосалев Б.Г. Досуг: методология и методика социологических исследований : учеб. пособ. / Б.Г. Мосалев. – М. : МГУК, 1995. – 96 с.
5. Пиотровски Л.М. Физическая рекреация как часть физической культуры (Сравнительный анализ теории и опыта работы в странах социалистического содружества и некоторых капиталистических странах) : дис. ... канд. пед. наук / Л.М. Пиотровски. – Л., 1980. – 167 с.
6. Мартиросова Т.А. Рекреативно-оздоровительная технология в системе физического воспитания студентов : дис. ... канд. пед. наук / Т.А. Мартиросова. – Красноярск, 2006.
7. Культурно-досуговая деятельность : учебник / [под науч. ред. акад. РАЕНА. Д. Жаркова, проф. В.М. Чижикова]. – М. : МГУКД, 1998. – 462 с.
8. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения / В.Н. Платонов. – К. : Олимпийская литература, 2004. – 808 с.

ДАНИЛЕНКО О.Б.

МОДЕЛЬ МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗА КОНТРАКТОМ

За останні роки у зв'язку зі зміною концепції охорони Державного кордону України обсяг професійних завдань прикордонників суттєво розширився. Особливого значення набуває підготовка персоналу Державної прикордонної служби України, здатного вирішувати всі поставлені завдання, зокрема, ефективно забезпечувати охорону та захист державного кордону України, протидіяти нелегальній міграції та багато інших. На сьогодні виконання Державною прикордонною службою своїх функцій передбачає високий професіоналізм людей, які працюють з великим морально-психологічним навантаженням. Для умілих дій потрібні висококваліфіковані спеціалісти-професіонали.

Мета статті – розкрити особливості моделі методичної системи професійної підготовки військовослужбовців за контрактом.

Розробка моделей, тобто моделювання – це загальнонауковий метод дослідження тих чи інших явищ. Він полягає в побудові та дослідженні особливих об'єктів-моделей (матеріальних або знакових) та інших об'єктів-оригіналів або прототипів. Модель допомагає подати передбачений результат педагогічного дослідження в узагальненому вигляді, системно відобразити властивості та характеристики такого педагогічного явища, як професійна підготовка військовослужбовців за контрактом.